

A foghúzás örömei

Népszabadság • [Fáy Miklós](#) • 2008. január 22.

Az UMZE kamarazenekar hangversenye, Olasz Intézet

Kortárs zenei koncertre úgy megy az ember, mint a fogorvoshoz. Vagy úgy sem: számolom, számolgom az Olasz Intézetben megjelenteket, de nem hiszem, hogy van harminc ember, aki pusztán a zenéért jött volna el. Véget ért egy világ, akik ma ötvenévesek, és azelőtt elképzelhetetlennek tartották, hogy egy *Webern- Stravinsky-hangverseny* nélkülük is megtartható lenne, ma akkor sem jönnek el, ha *Kocsis Zoltán* vezényel, az UMZE kamarazenekara játszik, pódiumon vannak azok, akikért valaha megtelt a Zeneakadémia, Amadinda-tagok, ismerős arcok a vezető zenekarokból.

Amint alábbhagy az emberben az öndicséret, mert persze ott van, és nem adta meg magát a kornak, sem a saját korának, sem a mai biztonságos kultúrfogyasztási szokásoknak, akkor rájön, hogy se Stravinsky, se *Schönberg* nem kortársunk, éppen olyan biztonságos, bejáratott szerzők, mint *Beethoven*, a helyzet rosszabb, mint gondolnánk.

De ez csak a közönséghelyzet. A zenei helyzet jobb, mint valaha, és ennek megfelelő a koncert is. Túl egyszerű bizonygatni, hogy az első rész mennyire teljes élmény, a nyolc kis Stravinsky (vagyis a Nyolc hangszeres miniatűr) után öt kis Webern, két teljesen különböző világ, más sűrűség, más szigor, és mégis ugyanaz a minőség. Az első részben énekel még *Hajnóczy Júlia*, a Pribautkit, tisztán és okosan, elhangzik még Weberntől a Koncert és Stravinskytól a Szeptett, annyira magától értetődően jók ezek a darabok, hogy csak hátra kell dőlni, és annyira sallangmentesen célratörő az előadás, hogy tényleg csak a hallgató ízlésén múlik, melyik szerzőt érzi magához közelebb, és melyik az, amelyikből otthon különórát vesz.

A második rész csak azért érdekesebb, mert nem lehet mindig érteni, mi történik. Először egy *Richard Strauss-dalból* készült átíratot énekel el egy fertelmes hangú hölgy, *Charity Tillemann-Dick*. Nemcsak azt nem érti az ember, hogy miért pont ő énekel, de azt sem, hogy Kocsis Zoltán miért készítette el az átíratot, az eredmény nem nagyon informatív, és se nem puritán, se nem gazdag, megfajthetetlen, miért lenne szép, ha az énekhangot orgona, cseleszta és hárfa kíséri. Ugyanez a hangszer-összeállítás értelmesebb látszik a Ravel-árratnál, mert a *Miroirs No. 5*. nem az, amit hallunk, de titkon ez is benne van, valami furcsa, egzotikus, távol-keleti hang, gamelán és dzsungel. A darab ettől még marad az, ami, csak aki egyszer hallotta így is, tudja, hogy az *az*, sokkal több, mint hitte.

Schönberg *Herzgewachse* című dala során kiderül, hogy miért készült el a másik két átírat, a Schönberg-dalnak ugyanis ez az eredeti kísérete, és a fertelmes hölgy is jól éneklé az egyszerre unott és kétségbeesett szöveget. Akkora a siker, hogy Kocsis ráadást rendel el (gyanús, hogy valamivel nem volt megelégedve az első alkalommal), másodsorra azonban sokkal nyavalósabb az előadás.

És a koncert végén jön az egyetlen valódi kortárs, az 1973-ban született müncheni *Jörg Widmann*. *Freie Stücke* a darab címe, és időnként olyan, mintha egyszerre hallanánk egy filmzenét és a zörejeket, már az első pillanatban sem zenekarnak hat a zenekar, aztán a ritmushangszerek játszszzák a dallamot és a rézfúvók a ritmust, nagyon kell néha dolgozni; az

amandás *Holló Aurélt* nézem, ahogy síppal a szájában száguldozik a különféle hangszerkészletei között, kemény munka. El lehet veszíteni a fonalat (én elveszítem), de az ember akkor is oda tudja magát adni, örülni tud a hangzó környezetének, ebből is van kéttételnyi ráadás, szóval kedves közönség, nagy butaság volt otthon maradni.